

լեզուաց թարդմանութեանց մէջ կը ը-
նայ պահուիլ թւոտի թէ Յոյն թարդ-
մանիչք քաղզէական մատենին, թէ
Մար Արաս և եթէ Խորենացի՝ կարելի
է թէ օտար հնչումն տուած ըլլան, ինչ-
պէս են օրինակ իմն կադմոս և կար-
դոս անուանքն. բայց այսպիսի զար-
տուղութիւն մը մեծ նշանակութիւն
չունի 'ի պատմութեան, ուր յաճախ կը
տեսնուին փոփոխութիւնք անուանց-
բաւական է միայն անոնց յատուկ և
ճիշդ պատմութեամբ և ժամանակա-
դրական կարգաւ զանազանել զանոնք
իրարմէ, ինչպէս կ'ընէին Եղիպատացիք,
Ասորեստանցիք և Պարթէք Փարաւուն,
Նարուզունուսոր և Արշակ Հասարակ
անուամբք յորջողների իրնց թագա-
ւորներն 'ի պատմութեան, իսկ ա-
նոնց յատուկ անուանքն ազգային ա-
ւանդից և զիւանաց մէջ պահել:

Ուրեմն եթէ մինչև հիմնայ ըրած
քննադատական ապացուցութիւնին
'ի նպաստ մարիբասեան պատմութեան
և հնյոն Հայաստանի աւանդութեան,
զորս կու տան մեզի արդի սեպաձև
արձանագրութիւնք՝ եղրակացընենք,
այն ատեն կը տեսնենք թէ անիրաւ տեղ
մինչև ցայսօր մեղադրուած է Հայ Հե-
րոդոտոսն, և անոր դատաւորներն ինչ-

պէս որ պէտք է անոր խորը գեռ չեն
թափանցած. վասն զի ինչպէս փոքր 'ի
շատէ տեսնուեցաւ, դրեթէ մի և նոյն
հնութիւնը կու տան մեծին Հայաստա-
նի կամ Արարատեան թագաւորու-
թեան և իշխանաց Թորդոմայ տանը
կամ մեծին Արմենիոյ՝ հին աշխարհի
առ մեզ հասեալ յիշատակարանքն և
սեպաձև արձանագրութիւնք, (ըստ ար-
դի արեելազիտաց), որոնք մինչև ցարդ-
յայննեցան, ինչ որ տուին Մարիբա-
սեան կամ Մ. Խորենացւոյ աւանդու-
թիւնքն, թէպէտ և տարրեր անուա-
նակողութեամբ. որ աւելի բանասիրաց
տարաձայն ընթերցմանն ընծայելու է,
քան թէ իրապէս այնպէս եղած ըլլան
Ռւրեմն այսուհետև կը թողանք Մ.
Խորենացւոյ և Մարիբասեան երկասի-
րութեան գաաը՝ մեր պատուական վեր-
ծանողաց առողջ և ուշիմ քննադա-
տութեան. և մենք կ'եղրակացընենք
հուսկ 'ի վախճանի, թէ պէտք է պատ-
կառ կալ, մինչև որ գեռ աւելի ստոյդ
և պատմական հաւասարի որոշեն ա-
նոնց աւանդամին ստուգութիւնը, որ-
պէս զի շըլլայ թէ սուտ և անհիմն կար-
ծուած դիպաց դիմակաւն՝ ամենա-
սոյզ և պատուական աւանդութիւնքն
ևս անհետանան:

Հ. Բարսեղ. Սարդիսան

ՆՈՐ ՔՆԱՐ

ՀՐԱԺԵՇՑ Ի ՍԻՐԵԼԻՈՑ

Դու որ եկիր երկեցար,
իրու արև ինձ ծագեցար.
Ծընծութիւն մնձ պարզեցար,
Մի մոռանաւ, իմ սիրելի:
իմ անընման, իմ լոյս արև,
Առոշանու վարդին արեւ.
Լավդ տառ եռ քեզ ըզբար,
Մի մոռանաւ, իմ սիրելի:
Ո՞չ, իմ աշուն երամ երամ
իմ գեղեցիկ վարդ անթառամ,
ի քոյ երկրէն ես կը զամամ,
Մի մոռանաւ, իմ սիրելի:

Ան իմ բազցըրիկ դու աղանի,
Ուկէ իւնձոր զարմանալի,
Գեղ անազին բիւր երանի.
Բարդ եկիր, իմ սիրելի:
Ան իմ թըլթիկ անուշնոսիկ,
Մի մոռանաւ, դու մնձ իսիր.
Ո՞վ իմ ոցըտիս ընեն ունի,
Մի մոռանաւ, իմ սիրելի:
իմ աղանի մեռոց ելաւ,
Լավա աշքեցոյս հեացաւ,
Քամի նայեմ 'ի մեր յԱսուան,
Մի մոռանաւ, իմ սիրելի: